

GLASBENA MAPA

SIMFONIČNI KONCERT

SIMFONIKI RTV SLOVENIJA
ZELENI ABONMA

Cankarjev dom, 7.12.1998 ob 20.30

SPLOŠNO GRADIVO

Priložena sta koncertni list in pa napovednik iz priloge časopisa DELO (Vikend magazin). Karte ni, saj se karta za zeleni abonma prenaša in ni samo za enkratno uporabo. Za kritiko sem gledala v časopisu vendar je po nekaj dneh gledanja nisem našla.

OPIS ZASEDBE

To je klasični simfonični orkester, ki vsebuje največ instrumentov. Orkester sestavljajo godala, trobila, pihala ter tolkala. Vsebuje okoli 90 glasbil oziroma glasbenikov. V orkestru je največ godal, saj je njihov zvok zelo nežen. Pravimo, da so godala srce orkestra. Ostalih skupin instrumentov pa je manj, saj so lahko glasnejša oz. močnejša.

PREGLED PROGRAMA

Poslušali smo dela štirih skladateljev:

Janez Gregorc je Ljubljčan rojen 1934. Diplomiral je na Akademiji za glasbo in se izpopolnjeval na Berkleejevi glasbeni šoli v Bostonu. Dobil je tudi nekaj nagrad in priznanj.

V svoje skladbe zna vpeljati nekaj drugačnosti s harmonsko-melodičnimi spleti, živim in tekočim ritmom ter z orkestracijo. Glasbo pa je oplemenitil tudi z elementi jazza.

Poslušali smo *PERPETUM*, suita. Suita je vrsta plesnih stavkov iste tonalitete.

Miklos Rozsa se je rodil 1907 v Budimpešti. Študiral je v Lepizigu. Z glasbo se je začel ukvarjati v Parizu, nadaljeval pa jo je v Londonu. V Hollywoodu je hitro postal eden najbolj cenjenih avtorjev filmske glasbe. Umril je 1995.

Rozsa je našel zanimive ustvarjalne spodbude v madžarski folklori, mnoga dela pa pričajo o skladateljevemu spretnemu peresu.

Poslušali smo *SINFONIA CONCERTANTE*, op.29 za violino, violončelo in orkester

Allegro non troppo

Tema con variazioni

Allegro con brio

Prvi stavek ima obliko kadenčno dopolnjene sonate, drugi je tema s sedmimi variacijami, tretji pa ima obliko rondoja.

Sofia Gubajdulina se je rodila leta 1931 v Čistopolu. Že kot otrok je igrala na klavir, si v najstniških letih nabrala skladateljske izkušnje, s triindvajsetimi leti pa se je vpisala na moskovski konzervatorij, kjer je tudi diplomirala. Prvi mednarodni uspeh je doživela v Parizu, z njim pa se ji je potem odprl svetovni oder.

Viola je glasbilo, ki ji je še posebej pri srcu.

Poslušali smo KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER

Kot kompozicijska oblika je koncert predvsem oznaka solističnega koncerta, namenjen je izvedbi z enim ali več solisti in z orkestrom.

Leoš Janaček se je rodil 1854 v Priboru. Študiral je v Pragi, Leipzigu in na Dunaju. 1881 je ustanovil in vodil orgelsko šolo v Brnu. Od 1919 je bil profesor na konservatoriju v Pragi. Umril je 1928 na Moravskem.

Janaček je poleg dveh velikih čeških skladateljev tretji velikan češke glasbene preteklosti. Imel je tri ustvarjalna obdobja. V prvem je nanj vplivala romantična stvarnost dveh velikih mojstrov, v drugem se je videla njegova izvirna ustvarjalna odprtost, v tretjem pa je poglobil svoj izraz. V opernem ustvarjanju je pretgral tradicijo in stopil na lastno pot.

Poslušali smo TARAS BULBA, simfonična rapsodija za orkester po povesti Nikolaja gogolja

Andrejeva smrt

Ostapova smrt

Prerokovanje in smrt Tarasa Bulbe

Rapsodija je vokalna ali večinoma instrumentalna skladba v prosti obliki, pogosto z uporabo ljudskih napevov.

Vsi skladatelji spadajo v novejše obdobje razen zadnjega, ki je se je rodil v prejšnjem stoletju.

LASTNO MNENJE

Na koncert sem šla z mislijo "mogoče pa ne bo slabo" in res moram reči, da mi je bilo vse skupaj kar všeč. Mislim pa, da se vsem ni zdelo tako, vsaj tako je bilo sklepati po godrnjanju dveh bližnjih in redkih poslušalcev, ki sta predčasno zapustila dvorano. Predvsem mi je bilo všeč zadnje delo, saj ima glede na to, da ima vsak del v naslovu besedo smrt, nek pridih shrljivosti. To se je predvsem pokazalo, ko vstopijo orgle in ko to vse skupaj zazveni, se počutiš kot bi bil sredi kakšne črne maše. Nekatera dela pa so bila tudi malce dolgočasna. Mislim, da so orkester in solisti igrali dobro, čeprav to težko rečem, saj se redko najdem na takih koncertih, da bi jih lahko primerjala med seboj.

KOMORNI KONCERT

ANA ŠINKOVEC
OB KLAVIRJU

Radio Slovenija-Studio 14, 2.2.1999 ob 19.30

SPLOŠNO GRADIVO

Priložen je koncertni list in pa napovednik iz časopisa DELO.

OPIS ZASEDBE

Ker je bil to solistični koncert se ne da ravno veliko napisati o zasedbi, saj je bila sestavljena iz enega klavirja.

PREGLED PROGRAMA

Poslušali smo dela treh skladateljev:

Domenico Scarlatti je italijanski skladatelj ki se je rodil 1685 v Neaplju. Šolal se je pri F. Gasperiniju v Benetkah. Bil je skladatelj, kapelnik in čembalist v Rimu, Lizboni, Sevilli in na dvoru v Madridu. Umril je leta 1757.

Na začetku je pod očetovim vplivom pisal cerkvena dela in opere. 1730 pa se je posvetil sonatam za čembalo, največ v enem stavku, njihov slog pa je odločilno vplival na razvoj klavirske glasbe.

Poslušali smo SONATO V D-MOLU.

Sonata je večstavčna skladba z najmanj enim (navadno prvim) sonatnim stavkom.

Ludwig van Beethoven je eden izmed najznamenitejših skladateljev klasicizma in tudi nasploh. Rodil se je leta 1770 v Bonnu. Ko mu je bilo sedem let je znal igrati na čembalo. Pri štirinajstih je postal organist knežne kapele,

nato pa je šel študirat na Dunaj. 1801 se je zaradi skoraj popolne oglušlosti začel zapirati vase in tolažbo je iskal v glasbi. Takrat je napisal tudi večino svojih del. Umrli je 1827 na Dunaju.

Beethoven se ni rad podrejal disciplini, ampak je imel raje svobodno domišljijo. Skladbe je ustvarjal počasi in marljivo. v njegovih delih se je zrcalilo tudi njegovo počutje.

Poslušali smo SONATO V C-DURU (Waldstein), op. 53, št.21

Allegro con brio

Intruduzione – Adagio molto

Rondo – Allegretto moderato

Frederic Chopin se je rodil 1810 v Żelazowa Woli. Njegovo veselje do glasbe se je pokazalo že zelo zgodaj, z osmimi leti pa je napisal že prvo Polonezo. (skladbo v tričetrtinskem taktu). Študiral je na varšavskem konzervatoriju. Zaradi vstaje se je moral preseliti v Pariz in tam je osvojil občinstvo. Imel pa je to značilnost, da ga je bilo strah pred vsakim odhodom na oder. Leta 1844 sta ga zelo prizadela očetova in prijateljeva smrt, čez tri leta pa se je še razšel s svojo dolgoletno ljubeznijo. Šel je še na gostovanje v Anglijo in na Škotsko, potem pa je 1849 v Parizu umrl.

Chopin je izjemen primer v zgodovini glasbe, saj je pisal samo za klavir. Nadarjen je bil za komorno glasbo, iz otožnosti in strastne žalosti pa so se pojavljali tudi trenutki intenzivnih čustev. Nekatera dela pa pričajo tudi o Chopinovi skrajni oblikovni svobodi.

Poslušali smo

Etuda v E-duru, op.10, št.3

improptu v As-duru, op.29, št.1

Nocturno v Des-duru, op.27, št.2

Grande Valsa Brillante v Es-duru, op. 18, št. 1

Domenico Scarlatti spada v obdobje baroka, Ludwig van Beethoven v klasicizmu, Chopin pa v romantiko

LASTNO MNENJE

Na koncert sem odšla s precejšnjim zanimanjem, saj je navsezadnje igrala moja sošolka. Pred koncertom pa si je vzela skoraj štirinajst dni zato, da je lahko vadila, zato me je zares zanimalo kakšen bo koncert. Moram priznati, da klavir zares obvlada, igrala pa je tudi brez not in postalo mi je jasno zakaj je bilo potrebno toliko vaje. Skladbe so bile kar zanimive, čeprav bi mi bilo bolj všeč, če bi bila vmes tudi kakšna, ki je zelo znana. Na trenutke so se mi zdele tudi enolične. Bile so lepo izvedene, saj se je videlo, da se Ana, ko začne igrati popolnoma preda glasbi in ta predanost se potem prelije iz prstov na klavir.

MUSICAL

HAIR

Slovenska kinoteka, 23.3. 1999 ob 9.15

SPLOŠNO GRADIVO

Ga ni, saj nismo dobili vstopnice, film pa je tudi že star, zato ni napovednika in kritike.

OPIS ZASEDBE

Režija: *Miloš Forman*

Scenarij: *Michael Wellera*

Glasba: *Galt MacDermot, G.Ragni, J.Rado*

Igrajo: *John Savage, Treat Williams, Beverly D' Angelo*

PREGLED PROGRAMA

Film govori o podeželskem fantu iz Oklahome, ki je na poti v vojsko. V newyorškem centralnem parku pa naleti na skupino hipijev. Najprej je do njih malce nezaupljiv, potem pa jim ga uspe speljati za nekaj dni na pot "pravljčnih" pokrajini otrok cvetja. Film je poln petja in plesa. Glasbe je iz 60, 70 let. Glavne vrednote so ljubezen, mir cvetje in dolgi lasje. Pokaže se drugačnost družbenih slojev, nasprotnost med bogatimi meščani in revnimi hipiji ter razcepljenost ljudi ob vojni v Vietnamu.

LASTNO MNENJE

Že prej sem slišala za ta kulturni glasbeni film, vendar nisem nikoli imela priložnosti, da bi si ga ogledala. Čeprav nisem pripadnica hipijev mi je bil zelo všeč, predvsem glasba, saj mi je med vsemi kar sem jih poslušala v zvezi z glasbeno mapo, najbližje. Pri njej mi je bilo všeč to, da ni samo neko ozadje filma, ampak ima svoje mesto tudi njeno besedilo, ki se lepo vključuje v kontekst in razbije monotonost filmov. Glasba pride zato tudi bolj do izraza.

VOKALNI KONCERT

MEŠANI MLADINSKI PEVSKI ZBOR VETER 10. LETNI KONCERT

Velika dvorana Slovenske Filharmonije, 19.5.1999 ob 20. uri

SPLOŠNO GRADIVO

Napovednik iz časopisa Delo, vstopnica, koncertni list in pa brošurica, ki so jo izdali ob svoji 10 obletnici.

OPIS ZASEDBE

Zbor je sestavljen iz 27 Ljubljanskih srednješolcev. Zborovodkinja je Urša Lah. Zbor je nastal leta 1989. Po zelo obetavnih začetkih so začeli prejemati prva priznanja, največ pa jim pomeni nagrada Summa cum laude. Na koncertu pa so, ob spremljavi klavirja, prepevale tudi tri sopranistke, ki so začele svojo pot v Vetru.

PREGLED PROGRAMA

Poslušali smo naslednja dela:

Didler Lupi Second: UNE DAME POUR MIRUX VENIR

Jacobus Gallus se je rodil leta 1550 na Kranjskem. Kot mladenič je bil kapelnik olomuškega škofa Stanislava Pavlovskega. Leta 1588 je dobil od cesarja desetletni privilegij za izdajo svojih del, ki so lahko šla v korak z deli Italijanov tistega časa. Veljal je za enega izmed najbolj uspešnih in svetovno razgledanih mož svojega časa.

V svojih delih je hotel pokazati svojo moč in znanje, o čemer nas prepričajo številna uspešna mojstrska dela. Poslušali smo VENIET TEMPUS IN QUO SALVABITUR POPULUS

Johann Sebastian Bach se je rodil leta 1685 v Eisenachu in je izhajal iz glasbene družine. Kmalu je postal zborovski pevec v Luneburgu kasneje pa organist v Arnstadtu in Muhlhousu. Bil leta 1708 postane v Weimarju dvorni organist. Njegova zadnje služba je bila, da je bil kantor šole sv. Tomaža v Leipzigu. Umril je leta 1750 v Leipzigu.

Bach je pisal drugačne, čudovito izvirne skladbe, združeval pa je svoj preudarnost in globoko vernost. Poslušali smo JESUS BLEIBET MEINE FREUNDE

Felix Mendelssohn Bartholdy: HERBSTLIED

Benjamin Britten, angleški skladatelj dirigent in pianist. Rodil se je 1913 v Suffolku. Bil je soustanovitelj English Opera Company leta 1947 in festivala v Aldeburghu leta 1948. Umril je 1976 v Suffolku.

V ustvarjalnosti sta ga zelo spodbujala tenorist P.Pears, za katerega je napisal več del in pesnik W.H.Auden, na katerega pesmi je ustvaril imenitna dela. Svojo umetnost je gradil na temelju stare angleške ljudske in umetne glasbe, ni pa ostajal v okvirih tradicije, ampak je iz starega črpal oporo za nove rešitve in nove dosežke.

Poslušali smo THE EVENING PRIMOSE

Anton Lajovic je naš skladatelj, ki se je rodil 1878 v Vačah pri Litiji. Bil je pravnik, kompozicijo pa je doštudiral na Dunaju. Postal je redni član SAZU. Bil je eden glavnih predstavnikov slovenske moderne. Umril je 1960 v Ljubljani.

Najprej je svojo ustvarjalnost navezal na R. Wagnerja, R. Schumana, R. Straussa in C. Debussyja, toda potem je oblikoval svoj lasten slog, in se ni odvrčal niti od polifonije. V solo pesmih in zborovskih skladbah je poudarjal

bogastvo impresionističnih barv, poudarjal pa je tudi naroden značaj. Čustvena melodika njegovih pesmi je vsebinsko zelo povezana z besedilom.

Poslušali smo LAN

Nana Forte je mlada članica *Vetra*. Ona se še izpopolnjuje v kompoziciji. Njen mentor je *Ambrož Čopi*.

Poslušali smo AJDA (krstna izvedba)

Christopher Willibald Gluck je nemški skladatelj rojen 1714v Erasbachu. Študiral je v Pragi, na Dunaju in v Milanu. 1745 je postal skladatelj v londonskemu gledališču Haymarket, kasneje kapelnik potujoče operne skupine bratov Mingotti. Od 1752 pa je živel na Dunaju kjer je bil kasneje imenovan tudi za dvornega skladatelja.

Bil je genialen operni reformator, ki je s svojimi delu v Parizu sprožil žolčne prepire. Pri operah je vztrajal pri resničnosti in naravnosti.

Poslušali smo O DEL MIO DOLCE ARDOR

Wolfgang Amadeus Mozart se je rodil 1756 v Salzburgu Imeli so ga za "čudežnega otroka". Študiral je v Salzburgu in hodil na koncerte na Dunaj. Dobival je različna naročila in pri 18 je postal mladenič, ki ga je prevzela izrazna moč glasbe. V Parizu ga poslušalci niso preveč lepo sprejeli saj so bili takrat priljubljeni drugi umetniki, toda na Dunaju je požel velik uspeh. Todazaradi nespametnega ravnanja njegovežene z denarjem je, ko je umrl. bil reven. Umrl je 1791 na Dunaju.

Mozart je opustil značilnosti galantnega in čustvenega sloga in se ravnal po vzorih klasične monnheiske šole. Njegov izraz je bolj dinamičen, glasba pa bolj dramatična. V svoja dela je vnašal tudi čustvene in miselne vsebine ter humor.

Poslušali smo IN UOMINI IN SOLDATI (arija Despina iz opere *Così fan tutte*)

PORGI AMOR (arija grofice iz opere *Figarova skladba*)

Benjamin Ipavec je slovenski skladatelj, ki se je rodil 1892 v Šentjurju. Po poklicu je bil zdravnik in je poleg A. Foersterja in F. Gerbiča glavni predstavnik slovenske glasbene romantike. Deloval je tudi kot zborovodja in sodeloval v čitalnicah v Celju, Mariboru in Ljubljani.

Bil je ustvarjalec bogate inventivnosti, največje dosežke je ustvaril v vokalni liriki.

Poslušali smo BALADA

Giacomo Puccini je italijanski skladatelj leta 1858 v Lucci. Odrasel je v rodbini glasbenikov. Postal je zborovski pevec, potem pa še organist v rodnem kraju. Šolal se je na konzervatoriju v Milanu. Njegov operni prvenec je doživel zelo velik uspeh, za njo pa je napisal še kar nekaj uspešnih del. Umrl je 1924 v Bruslju.

V delih je do popolnosti uskladil sugestivno moč svojih širokih melodijskih linij in dramsko vsebino, s pretanjenim umetniškim okusom pa je izbral najbolj učinkovita sredstva glasbenega izražanja. Vse izrazne prvine je prežehl z močjo zgrajene umetniške osebnosti in svojim delom je vtisnil pečat, ki ga spoznamo na prvi pogled.

Poslušali smo QUANDO ME'N VO` (arija Mussette iz opere *La Bohème*)

O MIO BABBINO CARO (arija Laurette iz opere *Gianni Schicchi*)

Nordijska ljudska

prir. *Gunnar Erikson* VEM KAN SEGLA

Harri Wessman: VESY VÄSYY

Ljudska iz Gornje Bistrice

prir. *Ambrož Čopi* SAN SE ŠETAO

Ljudska iz Zilje

po *F. Maroltu* za mešani pevski zbor prir. *Lojze Lebič* TRAUNIČE SO ŽIE ZALENE

Willhem Killmayer je nemški skladatelj, ki se je rodil 1927 v Munchnu. Bil je učenec C. Orffa, od leta 1974 pa je bil profesor na visoki glasbeni šoli v Munchnu.

Njegova dela odlikuje smotrna raba izraznih sredstev.

Poslušali smo SONNTAGSAUSFLUG

Nils Lindberg COUNSEL TO GIRLS

Koncert je bil sestavljen iz dveh delov. V prvem smo lahko slišali presek razvoja zbornega petja od renesanse pa do našega časa, v drugem delu pa smo slišali priredbe ljudskih pesmi in pa še dve skladbi iz sodobnega časa.

LASTNO MNENJE

Ko sem prišla na koncert me je najprej presenetilo, da se je zbralo v dvorani toliko ljudi na enem navadnem vokalnem koncertu. Vendar sem takoj, ko sem pogledala brošurico in videla, da je to desetletni koncert, vedela zakaj gre. Petje zbora mi je bilo precej všeč in videlo se je, da imajo za sabo veliko vaje. Sploh pa mi ni bilo všeč petje (predvsem prvih dveh) sopranistk. Zdelo se mi je, da pojejo zelo "težko" in, da komaj "lovijo" najvišje tone. Slišalo se je, kot da ta ton še lahko zapojejo, višjega pa da nikakor ne bi zmogle. Zanimiva mi je bila tudi drža rok, saj podobne pri solističnih pevcih še nisem videla. Držale so se tako krčevito, kot da hočejo s pomočjo stiskanja rok doseči ton.

POVZETEK

Na začetku šolskega leta, ko smo izvedeli, da bomo morali narediti mapo, se mi je zdelo, da bo to samo še ena malce bolj prijetnejša obveznost, ki jo moramo narediti poleg ostalih šolskih stvari. Na začetku se mi je zdelo brez smisla, da moramo poleg tega, da gremo na koncert, zapisati še mnenje, opis zasedbe, skladatelje... toda, ko si na koncertu in se poskušaš poglobiti v to kar poslušáš in greš samo zato, da mine čas, ko bereš koncertne liste in hočeš iz njih izvleči kar največ za v mapo in ko že drugič pišeš življenjepis od Chopina se zaveš, zakaj je bilo tako naročeno. Zato, da bi od vsega tega kaj odnesli in si tudi kaj zapomnili. Moram reči, da sem si nekaj stvari tudi jaz kljub temu, da sama od sebe verjetno ne bi šla na te koncerte. In prav zato, se mi zdi glasbena mapa vredna, saj je navsezadnje gimnazija program za splošno izobraževanje in glasba ter obisk koncertov (in to ne samo rock, pop...) k temu nedvomo spadajo.

VIRI

- 1.) Leksikon Cankarjeve založbe GLASBA
Ljubljana, 1987
- 2.) Leksikon Cankarjeve založbe GLASBENIKI
Ljubljana, 1987
- 3.) VELIKI SKLADATELJI
DZS, Ljubljana 1995
- 4.) Koncertni listi
- 5.) Dnevni časopisi